

ÜNİTE 2: ZEKAT VE SADAKA

ZEKAT: Artma, çoğalma, bereket, iyi hal, arınma gibi anlamlara gelir.

Terim Anlam: Zengin Müslümanların yılda bir kez mal ve paralarının belli bir miktarını ihtiyaç sahiplerine vermesidir. İslam'ın 5 şartından birisidir. Farzdır.

Zekât Kimlere Farzdır?

- Müslüman
- Ergenlik çağına ulaşmış (çocuk olmayan, yetişkin)
- Hür (köle olmayan)
- Akıllı (deli olmayan)
- Dinen zengin (en az nisab miktarı malı olan sahip)

Not: Bu maddelerin hepsi aynı anda bir Müslümanda varsa zekât vermesi farzdır. Biri eksik olursa zekât farz değildir.

Nisab: Bir Müslümanın malının tamamından zorunlu ihtiyaçlar (gıda, barınma, ulaşım, eğitim, sağlık) çıkarıldığında kalan mal **85 gr altın** olanın dinen zengin, olmayanın ise fakir sayıldığı ölçü sınırı.

Zekatı verilmeyen mallar:

- Yeme içme
- Barınma
- Giyinme
- Eğitim
- Sağlık
- Borç
- Ev eşyaları
- Binek arabamız (Ticari araçlar hariç)
- Ev (oturduğumuz ev) (2. ve fazlası varsa onlardan verilir)
- Sanatkarın Malzemeleri
-

Zekat Kimlere verilir

Allah Kur'an-ı Kerimde Tevbe suresinin 60. Ayetinde Zekat verilmesi gereken 8 sınıf insanı saymıştır bunlar;

1.Fakirler 2.Köleler 3.Düşkünler 4.Borçlular 5.Yolda kalmışlar 6.Allah yolunda olanlar 7.Zekât memurları 8.Müellefe-i Kulub (kalbi İslam'a ısındırılmak istenenlere)

Kimlere Zekat Verilmez

- Dede ve Nineye
- Anne ve babaya
- Kendi çocuklarına
- Kendi torunlarına
- Eşine

Yukarıda sayılanlar kişilerin bakmakla yükümlü olmalarından dolayı zekat veremeyeceği kişilerdir.

Not: Kişi kardeşine ve damadına zekat verebilir çünkü bakmakla yükümlü değildir.

Zekatı verilen Mallar ve Zekat Oranları

Altın, Gümüş, Para, Ticaret malları, menkûl değerler
Bunların Zekatı üzerinden 1 (bir) hicri yıl geçmesinden sonra 1/40 (Kırkta bir) yani %2,5'tur.

Küçükbaş hayvanlar

Koyun keçi olarak ta bilinen bu hayvanların zekatı üzerinden 1 (bir) hicri yıl geçmesinden sonra 40 taneden 1 tanedir. Daha fazlasına sahip olanlar ise şöyle hesaplanır.

40'tan 120'ye kadar 1 küçükbaş
121 den 200 'e kadar 2 küçükbaş
201 den 300'e kadar 3 küçükbaş
301'den 400'e kadar 4 küçükbaş verilir

Büyükbaş Hayvanlar

İnek, dana, manda gibi büyükbaş hayvanların zekatı üzerinden 1 (bir) hicri yıl geçmesinden sonra 30 taneden 1 tanedir.

Deve

Üzerinden 1 (bir) hicri yıl geçtikten sonra 5 deve için 1 küçükbaş zekat verilir.

Ziraat Ürünleri

Buğday, Arpa, Mercimek, çavdar yulaf gibi ziraat ürünleri hasat edildikleri gün zekatı çıkarılır nisabları yoktur. Zekat miktarları 1/10 (Onda bir)dir yani %10dur. Eğer sulama ile tarım yapılıyorsa 1/20 (yirmide bir)dir yani %5 tir.

Arılardan elde edilen bal'ın zekatı da bu ürünler gibi 1/10 oranında verilir.

Maden ve Hazineler

Maden ve hazineler bulundukları anda zekatları verilmelidir. Zekat oranları 1/5 (Beşte bir)dir yani %20dir.

Zekât Nasıl Verilir?

- Niyet edilir.
- Bizzat fakirin kullanımına verilir.
- Bina, cami, okul, çeşme yapımına zekât verilmez. Çünkü zekât fakirin hakkıdır.
- Gizlice verilmesi efddaldır (daha iyidir.)
- Önce en yakın akrabadan başlanmalıdır.
- Fakirin gönlü kırılmadan ve incitilmeden verilmelidir.
- Toplumsal itibar için değil Allah rızası için verilir.
- Verdiği zekâtı hatırlatarak verdiği kişinin başına kakmamalıdır

SADAKA

Allah rızası için fakir ve muhtaçlara yaptığı maddi manevi her türlü yardımdır. Zekat sadakanın Farz olan kısmıdır. Peygamberimiz “tebessüm etmek sadakadır” buyurmuştur.

SADAKA-İ CARİYE

Kesintisiz bir şekilde sürüp giden, öldükten sonra bile sevabı yazılmaya devam eden sadaka demektir. Yol, köprü, çeşme Cami, aş evi, hastane ve okul gibi yerlerin yapımı için verilen sadakalar bu kapsamda değerlendirilir.

FİTİR SAKASI (FİTRE)

Dinen zengin sayılan Müslümanların her yıl Ramazan ayında bayramdan önce ailedeki her birey için vermeleri vacip olan bir sadakadır. Miktarı her bir kişi için; bir kişinin günlük gıda gereksinimi kadardır. Ülkemizde bu miktar her yıl Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından belirlenir ve duyurulur.

SADAKA TAŞLARI

Eskiden zengin Müslümanların gizlice sadakalarını bıraktıkları dilenmekten çekinen muhtaç kimselerin ise gizlice ihtiyaçları kadar aldıkları üzeri oyuk taşlara sadaka taşı denirdi.

ZEKAT VE SADAKANIN FARKLARI

<u>ZEKAT</u>	<u>SADAKA</u>
Farzdır	Sünnettir
Maddidir (Mal ile yapılır)	Maddi – Manevi yapılır
Yılda bir keredir	Zaman şartı yoktur.
Zenginlik şartı var	Herkes verebilir
Belli kimselere verilir	Herkes verilebilir
Miktarları bellidir.	Miktar sınırı yoktur (Fıtır Sadakası Hariç)

ZEKAT VE SADAKANIN BİREYSEL FAYDALARI

- Kişiyi bencillikten cimrilikten kurtarır cömertlik duyguları kazandırır.
- Kişiye paylaşma duygusunu verir
- Kişiye manevi huzur verir
- Yüce Allah’ın sevgisi kazanılır
- Zekat veren kişinin malı temizlenerek bereketlenir.
- Kişi çevresi tarafından sevilir.

ZEKAT VE SADAKANIN TOPLUMSAL FAYDALARI

- Yoksul insanlar kendilerini yalnız hissetmez
- Toplumda paylaşma ve yardımlaşma sağlanır.
- Zengin kişilere yoksul kişileri gözetip kollamayı öğretir.
- Birlik ve beraberliği sağlayarak toplumu güçlendirir.
- Sosyal adaletsizliğin önüne geçer.

HZ.ŞUAYB (A.S.)

- Medyen ve Eyke halklarına gönderilmiş bir peygamberdir. /
- Hz.Musa’nın (as) kayınpederidir.
- Medyen ve Eyke halklarının özelliği putlara tapıyor ve ölçü ve tartıda hile yaparak kazanç elde diyorlardı. Hz. Şuayb Medyen halkını Allah’a inanmaya ve alışverişlerinde dürüst olmaya davet etmiştir.
- Medyen ve Eyke halkları menfaatlerine zarar gelmemesi için Hz Şuayb’ın davetini kabul etmediler. Hatta başkalarının da inanmaması için çaba sarf ettiler. /
- Hz.Şuayb’ın tüm çabalarına rağmen Medyen ve Eyke halkları inat ederek Allah’a (c.c.) kulluktan yüz çevirdiler.
- Allah, Medyen halkını inanmamalarından dolayı onları uğultulu (korkunç) ses ve sarsıntı ile, Eyke Halkı ise 7 gün süren şiddetli bir sıcaktan sonra üzerlerine buluttan yağın ateş ile yok oldular. Hz. Şuayb (a.s.) ve ona inananlar Yüce Allah’ın yardımıyla kurtuldular
- Hz.Şuayb’ın Lakabı Hatibül Enbiya (Peygamberlerin en güzel konuşanı)dır.
- Hz.Şuaybın kıssasından çıkarılacak en büyük ders toplumu ayakta tutan adalet, doğruluk ve güvendir.

MAUN SURESİ

- Kur'an-ı Kerim’in 107. Suresidir.
- Mekke'de inmiştir.
- 7 ayettir.
- Maun, kelime anlamı yardım, iyilik, komşuların günlük olarak birbirlerine verdikleri ihtiyaç maddeleridir.
- Bu sure dine ve ahirete inanmayan yardım ve iyiliğe engel olan kimseler hakkında indirilmiştir ve onların cehenneme atılacakları söylenmiştir.
- Bu surede namaz kılıp ibadetlerini yaptıkları halde yetim ve yoksullara yardım ve iyilik yapma bilincine ulaşmamış kimseler kınanmıştır.
- Bu surede ibadetlerin sadece Allah rızası için yapılması gerektiği vurgulanmış, gösteriş ve riya (kibir) için yapılan ibadetlerin kabul edilmeyeceği vurgulanmıştır.